

28.10.2025

Valtiovarainministeriö
Lausuntopalvelu.fi**ASIA Lausunto / valtioneuvoston asetus Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026, VN/29791/2025**

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Lääkäripalveluyritykset ry:n (LPY) lausuntoa luonnoksesta Lupa- ja valvontaviraston maksuja vuonna 2026 koskevaksi valtioneuvoston asetukseksi. Valtioneuvoston asetus tulisi voimaan 1.1.2026 ja olisi voimassa 31.12.2026 asti.

Laki Lupa- ja valvontavirastosta (530/2025) tulee voimaan ja virasto aloittaa toimintansa 1.1.2026. Lupa- ja valvontavirastosta annetun lain mukaan viraston suoritteiden maksuista säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Esityksessä Lupa- ja valvontaviraston suoritteita esitetään maksullistettavaksi siten, että maksujen lähtökohtana käytetään ELY-keskuksia, aluehallintovirastoja ja Valviraa koskevissa voimassa olevissa maksuasetuksissa säädettyjä maksuja, joita kustannusvastaavuustietoon perustuen esitetään Lupa- ja valvontaviraston maksuiksi sellaisenaan tai muutettuna.

Esityksen valmistelua on tukenut poikkihallinnollinen työryhmä, jossa on ollut edustajat ELY-keskuksista, aluehallintovirastoista ja Valvirasta sekä Lupa- ja valvontaviraston maksullista toimintaa ohjaavista ministeriöistä.

Valmistelussa on pyritty valtion maksuperustelain (150/1992) periaatteiden yhdenmukaiseen soveltamiseen Lupa- ja valvontaviraston suoritteiden maksullistamisessa, selkeään esitystapaan ja viraston tulokertymän turvaamiseen.

LPY kiittää lausuntopyynnöstä. Alla on lausuntomme Lausuntopalvelussa.

Kommentit asetusluonnokseen (liite 1)

1. Kommentit luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi Lupa- ja valvontaviraston suoritteiden maksuista vuonna 2026.

Uuden valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston perustaminen on merkittävä valtionhallinnon organisaatiouudistus. Lupa- ja valvontatehtävien keskittäminen valtakunnalliselle virastolle on kannatettava hallintouudistus. Sen myötä syntyy edellytykset yhtenäistää viranomaistoimintaa sekä parantaa sen kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta.

LPY pitää tarkoituksenmukaisena, että Lupa- ja valvontaviraston suoritteistaan perimät maksut ovat jatkossakin valtion maksuperustelain (150/1922) periaatteiden mukaisia.

Yhdistys esittää, että vuoden 2026 syksyllä aloitetaan hyvissä ajoin vuoden 2027 suoritemaksuasetuksen valmistelu. Silloin on oltava käytössä tiedot siitä, kuinka kustannukset ja suoritemaksut ovat kohdentuneet eri suoritelajeille ja suoritteille vuonna 2025 ja alkuvuodesta 2026.

28.10.2025

Kommentit asetuksen liitteenä olevaan maksutaulukkoon (liite 2 ja 3)

2. Kommentit asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon osiosta 1, sosiaali- ja terveysalan osaston suoritteet. Osio koskee terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (55/1994), sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015), hedelmöityshoitolaain (1237/2006), sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023), tartuntatautilain (1227/2016), avioliittolain (234/1929), elintarvikelain (297/2021), luonnonmukaisesta tuotannosta annetun lain (1330/2021), terveydensuojelulain (763/1994), alkoholilain (1102/2017), tupakkalain (549/2016), sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain (741/2023), lääkelain (395/1987) ja adoptiolain (22/2012) mukaisista suoritteista perittäviä Lupa- ja valvontaviraston maksuja.

LPY:n mielestä lausuntomateriaalin liitteessä 2 olevassa maksutaulukossa Lupa- ja valvontaviraston maksulliset suoritteet on yksilöity riittävällä tarkkuudella.

Valvontalain (741/2023) myötä sote-palveluiden valvonnassa siirryttiin ennakkolupa perustuvasta järjestelmästä rekisteröintiin pohjautuvaan järjestelmään 1.1.2024. Myös julkisen sektorin palvelutuotanto sisällytetään saman lain soveltamisalaan siirtymäajan jälkeen vuonna 2027. LPY:n mielestä toteutettu lakiuudistus on perusteltu.

Valvontalain tavoitteena on muun muassa vähentää hallinnollista taakkaa viranomaisilta ja palveluntuottajilta sekä yhtenäistää ja joustavoittaa lupaprosesseja. Tällöin viranomaiset pääsevät keskittymään olennaiseen (esimerkiksi riskiperusteiseen valvontaan), lupien käsittelyajat lyhenevät ja toiminta tehostuu. Omavalvonnan merkitys korostuu valvontalain soveltamisessa.

3. Kommentit asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon osiosta 2, varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin osaston suoritteet. Osio koskee Lupa- ja valvontaviraston varhaiskasvatustulain, perusopetuslain, lukiolain, ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, taiteen perusopetuksesta annetun lain sekä hautaustoimilain mukaisista suoritteista perittäviä Lupa- ja valvontaviraston maksuja.

–

4. Kommentit asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon osiosta 3, ympäristöosaston suoritteet. Osio koskee muun muassa ympäristönsuojelulain (527/2014), vesilain (587/2011), jätelain (646/2011), ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annettujen lakien (468/1994 ja 252/2017), luonnonsuojelulain (9/2023), ulkoilulain (606/1973), vesiliikennelain (782/2019), maastoliikennelain (1710/1995), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977), merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009), rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) ja EU:n vieraslajiasetuksen (EU 1143/2014) mukaisista suoritteista perittäviä Lupa- ja valvontaviraston maksuja.

–

5. Kommentit lausuntopyynnön liitteeseen 4, vaihtoehto maksutaulukon osiolle 3.2. vesilain mukaiset vesitalousasiat. Vaihtoehtoisessa maksutaulukon osiossa esitetään, että vesilain mukaisista lupasuoritteista perittäisiin Lupa- ja valvontaviraston suoritekohtaisen työmäärän mukaisesti 83 €/h. Lupa- ja valvontavirasto julkaisisi tietoa lupasuoritteiden keskimääräisistä työmääristä, joiden perusteella asiakas voisi arvioida suoritteen kokonaiskustannuksia.

–

28.10.2025

6. Kommentit asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon osiosta 4, elinkeinovalvonnan ja oikeusturvan suoritteet. Osio koskee kiinteistönvälitysliikkeistä ja vuokrahuoneiston välitysliikkeistä annetun lain (1075/2000), perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain (411/2018), panttilainauslaitoksista annetun lain (353/1992), löytötavaralain (778/1988), rahapesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017), yhteisluelain (758/1989), yhdistyslain (503/1989), metsästyslain (615/1993) sekä yhteisölainsäädännön kuten osakeyhtiölain (624/2006), asunto-osakeyhtiölain (1599/2009), asumisoikeusyhdistyksistä annetun lain (1072/1994) ja yhdistyslain (503/1989) mukaisista suoritteista perittäviä Lupa- ja valvontaviraston maksuja.

–

7. Kommentit asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon osiosta 5, työsuojelun toimialan suoritteet. Osio koskee muun muassa eräistä asbestipurkutyötä koskevista vaatimuksista annetun lain (684/2015), panostajalain (423/2016) ja ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain (1384/2015) mukaisista suoritteista perittäviä Lupa- ja valvontaviraston maksuja.

–

Asetuksen esittelymuistio (liite 4)

8. Kommentit asetuksen esittelymuistioon

Asetuksen esittelymuistiosta ei käy riittävästi selville, miten kustannukset kohdistuvat eri toimintoihin ja suoritteille. On ymmärrettävää, että organisaatiouudistuksen tässä vaiheessa on vaikea arvioida kovinkaan tarkasti suoritteiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia ja siitä saatavia tuloja sekä niiden kohdentumista.

Valtionhallinnon organisaatiouudistuksen / valtakunnallisen Lupa- ja valvontaviraston perustamisen keskeisenä tavoitteena on ollut toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden parantaminen sekä lupa- ja valvontatoimintojen yhtenäistäminen ja palveluntuottajien tasapuolinen kohtelu. Nämä tavoitteet on pidettävä kirkkaana mielessä uudistuksia toteutettaessa. Tällöin mahdollistetaan lupa- ja valvontamaksujen asettaminen kohtuulliselle tasolle myös jatkossa.

Maksujen vaikutukset

9. Kommentit Lupa- ja valvontaviraston maksujen vaikutuksesta luvan hakijoiden, ilmoitusten tekijöiden, rekisteröitävien ja muiden asiakkaiden toimintaan ja toiminnan edellytyksiin.

LPY muistuttaa, että yksityisellä sektorilla kaikki viranomaismaksut lisäävät palveluiden tuotantokustannuksia, jotka lopulta siirtyvät asiakkailta perittäviin hintoihin. Siksi on olennaisen tärkeää, että kyseiset maksut eivät muodostu kohtuuttomiksi ja turhaan nosta sote-palveluita käyttävien maksuja.

Lääkäripalveluyritykset ry:n puolesta,

Ismo Partanen
toiminnanjohtaja